

MARIBORSKI DELAVEC

Neodvisen političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 4.50 mesečno, četrtletno K 13.50, polletno K 27.—, celoletno K 54.— Če si pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 4.—. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 20 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Drž. poslanec prof. Fr. Voglar.

Naša politična situacija.

IV.

Valutno vprašanje in vprašanje vojnih posojil spada med najtežavnejše, ker njihova rešitev ni odvisna od nas samih in naše države, temveč od mednarodnih odnošajev. Za 100 frankov se zahteva sedaj 380 K, za 100 srbskih dinarov 250 do 300 K, a pomisliti je treba, da ima srbska banka, ki je izdala te bankovce, za ¼ vseh bankovcev zlato in srebro kot kritje. Zato se vsakdo trudi, da dobi dinarje mesto kron v roke in plačuje danes tudi 300 K za 100 din. Naši ljudje in zlasti Hrvati so na nedovoljen način prodajali živila v velikanski množini v Nemško Avstrijo in dobivali tisoče in tisoče, ja stotisoče in milijone teh malovrednih kron. In več ko je bilo papirnatega denarja v naši državi, manj je bil vreden in večjo ceno je dobivalo blago vsake vrste. 1 kg masti je stal pred vojno 1 K 40 v in danes 36 K, toraj ravno 25 krat več, ali narobe krona je kot plačilno sredstvo obdržala samo vrednost 4 v od poprej. To velja za vse druge stvari, ki so za navadno življenje potrebne. Obleka stane danes tudi 25 krat več kakor pred vojno.

Na postaji.

(Dalje).

»Ja, gospodična, to mi pa ne bo mogoče! Kajti jaz ostanem le tri dni tu.«

»Ali ne stanujete stalno v tem kraju?«

»Ne! Prišel sem samo na kratek oddih, potem pa se vrnem nazaj v daljno mesto, kjer službujem kot praktikant pri davkarji. — Tu žive le moji stariši in ker že leto dni nisem bil doma, sem jih prišel h praznikom obiskat. — Jako rad bi spremljal in spoznal tudi Vašo mamo, a vidite, da te sreče za enkrat ne morem imeti.«

»In Vas tudi ni nihče pričakoval na kolodvoru?«

»Nikdo ne ve namreč, kdaj pridem! — Pisal sem jim, da se bržkone za praznike vidimo, nisem pa pisal, kdaj se pripeljem! — Sploh je pa to pri meni že stara navada, da nočem napravljati ljudem nepotrebnih potov. Znana mi je pot, saj smo se nekdaj tod lovili kot pastirji, toraj se tudi zdaj ne izgubim. — Glejte! Tu sva zdaj pred trgovin in tamle, onale mala cerkva je cerkev sv. Lenarta. — Ako stanuje Gorjančeva gospa v njeni bližini, jo mahnema lahko kar preko tega vrta.«

»Kjer je bliže!« — reče dekle in krene za Lovretom, ki je stopil na vrtno stezico.

Dokler bo vladalo to preplavljenje našega trga z ničvrednimi kronami, ne more kmet ceneje dajati živil in ne trgovec drugega blaga. Zato bo treba potegniti po vzorcu Čehov polovico papirnatega denarja iz prometa na ta način, da izda država za državno polovico bankovcev potrdilo, oziroma državno zadolžnico, s katero se smejo plačevati samo davki. Ostali denar bi dobil isti dan dvojno vrednost, torej bi postala vrednost nove krone enaka vrednosti dinarja. Seveda se bo dobilo za ta dinar kakor danes 2 krat toliko blaga. Seveda bi se draginja v tistem trenutku znižala za polovico. 1 kg masti bi stal mesto 30 K samo 15 K, oziroma dinarjev. A tudi te cene bodo neznosne. Cene bodo postale šele takrat povoljne, ko se bodo gospodarske razmere na znotraj in na zunaj spremenile, ko bodo meje določene in odprte in bomo dobili iz tujine vse to, kar smo morali vedno uvažati. To pa se ne da izsiliti nanagloma, to se bo doseglo šele tekom letošnjega leta.

Valuta bi se dala zboljšati tudi na ta način, kakor to Nemci nameravajo, da se sklone oddaja premoženja. Najprej bi se določil minimum premoženja, ki bi naj bil prost oddaje, ostala premoženja pa bi bila podvržena progresivni oddaji, tako da bi percentuelno več oddal tisti, ki v resnici več poseduje.

Ali se bo pa valuta rešila na ta ali na drug način, to se bo deloma odločilo tudi na mirovni konferenci, ker imajo tudi velesile interes na tem, da naša krona ne izgubi preveč

na vrednosti in ravno tako tudi vojna posojila obdržijo nekaj svoje vrednosti zlasti tista, ki so jih podpisala sodišča za mladoletne otroke, naše občine in posojilnice in tudi posamezniki pod pritiskom nemških in madžarskih pušk. Seveda bo za bivšo Srbijo to velikansko breme, če prevzame naše dolgov; a kolikor poznam razpoloženje v Srbiji, razumevajo vodilni politični srbski krogi nevarnost, ki preti narodnemu premoženju zlasti Slovencev, če bi se krona in vojna posojila preveč razveljavila.

V celi državi je opažati občo nezadovoljnost. Kmet trpi pod draginjo-ravnatoko kakor uradnik in delavec. Razventega pa mu primanjkuje živina in poljedelsko orodje in obleka, sladkor, petrolej in bog ve, kaj vse še. Uradnik in delavec s svojo plačo ne more nasiti svoje družine in je ne more oblačiti in obuvati. Vse to rodi občo nezadovoljnost, ki jo lahko opazujemo vsepovsodi. Prva posledica te nezadovoljnosti pa je, da se vsak obrača s sovraštvom proti državi in ji grozi z vsem mogočim, ker se ni zbudil drugi dan po osvoboditvi v mehkih perncah v toplo zakurjeni sobi, ker ni našel na mizi že tisto jutro najmanj klobase in pol litra vina, v omari nove obleke in pod posteljo novi par čevljev.

Človek, ki je tako težko in željno pričakoval svobode, je bil razočaran, ko mu svoboda, novo rojena država ni prinesla v trenutku vsega tega, kar stori življenje življenja vredno. A pozabil je pri tem, da je novo rojena država kakor novorojen otrok, od katerega ven-

V kateri smeri pa stanujete? Ali imate še daleč do doma?«

»Popolnoma zunaj trga stoji naša hiša, v klancu nad farno cerkvijo! — Jutri zjutraj pridem itak tod mimo in ako ne bode predolgo spali, se vidiva lahko takoj zjutraj.«

»Dobro tedaj! — Še enkrat najlepša hvala in dobro spanje ter sladke sanje!« — reče dekle, vzame košaro, stisne Lovretu desnico in zgine po temnih stopnjicah.

Lovro je obstal in najraje bi skočil za njo, a naposled je uvidel, da bi to ne bilo dostojno, zato se je obrnil ter leno korakal proti domu.

Nič več se ni spomihal, da ga že leto dni ni bilo doma, da že leto dni ni videl svojega dobrega očeta in skrbne matere, nič več ga ni mučila nestrpna želja, da prejkomogoče sede za očetovo mizo in posluša ter pripoveduje domače in svoje novice.

Njegovo srce se je razširilo. — Jelo je biti tudi za neznanu dekle, za žensko bitje, katerega Lovro do zdaj ni iskal in tudi ne ljubil.

Danes pa, ko je tako željno prihitel v domači kraj, ko je komaj čakal, da se snide s svojimi dragimi, danes pa je našel žensko tovarišico, katera mu je vgajala in katero je vzljubil.

Košaro je še vedno zvesto držal, dasiravno so ga bolele roke in jo je že parkrat preložil iz desnice v levico.

Čutil se je srečnega, da je mogel stopati poleg nepoznanega dekleta in mu nositi košaro. Pozabil je na domače, po katerih je preje tako silno hrepenel, pozabil je na utrujene roke in gotovo bi zdaj za nobeno ceno nikomur ne izročil košare, katere se je preje tako pozno spomnil.

Koncu vrta jih sreča nek pastirček in tega je vprašal Lovro, če pozna Gorjančevo gospo in kje stanuje?

»Tamle v Andrejčkovi hiši, na vrhu stanujejo! Ravno kar sem jim nesel mleko in so mi obljubili piruhov za veliko noč!«

»Si že priden!« ga pohvali Lovro in krene proti Andrejčkovi hiši.

»Tule v prvem nadstropju toraj stanuje Vaša botra, gospa Gorjančeva! — Gospodična, ako Vam ni nadležno, Vas spremim prav knji?«

»Iz srca rada bi Vas povabila s seboj in vem, da bi bila tudi botra zadovoljna s tem, toda zaenkrat Vam se prav iskreno zahvaljujem za prijazno spremstvo ter dobrotljivi trud, ki ste ga imeli z mojo košaro. Ne bodite užaljeni radi tega! Bolje je, da ne greste z menoj — jutri Vam povem, zakaj? Saj smem upati, da se jutri kje srečava? —

dar ne more nikdo zahtevati, da bi naj pri- nesel vrečo moke na svet. To nezadovoljno razpoloženje pa so podpirali tisti lačni Nemci, ki vedo prav dobro, da bodo morali poginiti, če ne dobijo naših rodovitnih pokrajin v svojo državo. In tem ljudem, ki so bili stoletja naši zatiralci in najhujši sovražniki, verujejo na mnogih krajih naši zaslepljeni ljudje, ki so trenutoma nezadovoljni, ki pa ne poznajo natančno razmer med Nemci.

Da se nam danes tako slabo godi, za to se imamo zahvaliti edinole Nemcem. Oni so to vojno hoteli, oni so to vojno začeli in na način, ki je vam vsem znan, vodili in na našo največjo srečo izgubili. A Nemci niso samo te vojne vodili, oni so ob enem pri nas doma sistematično naše premožne in revne posestnike z nasilnimi rekvizicijami tako izropali, da jim ni ostal skoro rep v hlevu in skoro ne slama na strehi, za živčev ljudij pa samo to, kar je moral pred vlado skriti. Posledice tega nemškega početja težijo seveda nad nami in se ne dajo trenutoma izboljšati.

Političen pregled.

Wilson in Orlando se pogajata o nas!

Lucern, 16. aprila opoldne. Včeraj so se nadaljevala v Parizu meritorna pogajanja o jadranskem vprašanju. Mesto navadnih sej odbora četvorice sta se pogajala sama Wilson in Orlando v prisotnosti samo enega tolmača. Wilson se je hotel natančno orijentirati, v koliko bi Lah bi bili pripravljeni za koncesije. Zlasti je zahteval, da se Lah odpovedo Reki. Potem sta se razgovarjala o drugih točkah takozvanega laškega vprašanja. Nato je Wilson včeraj popoldne zopet konferiral posebno o Reki. Pozvan je bil reški poslanec Ossiniack, ki je zopet zahteval, da se Reka pridruži Italiji.

Mirovna konferenca. LDU. Pariz, 15. aprila. »Havas« poroča: Nemci bodo res objavljene, da pridejo 24. t. m. v Versailles. Verjetno je, da se bo mogla pogodba sredi maja podpisati.

Celo pot je mislil na njo in premišljeval, kako bi ji razodel, kako bi ji dokazal, da mu je njena družba prijetna, da jo ljubi. — Ni govoril preje resnice, ko je trdil, da ženske družbe ne išče in je ne ljubi. — Motil se je! Poznal še ni ženske, poznal še ni njene družbe, zato je govoril tako. — Zdaj misli drugače! — Njena družba mu je prijetnejša od družbe veselih prijateljev, pri njej bi ostal vedno.

Tako je premišljeval Lovro in v tej svoji zamišljenosti je skoraj pozabil, da stoji že pred rodno hišo, kjer ga vsi tako željno pričakujejo.

Ravno so bili zbrani pri večerji, ko rahlo odpre vrata in jim vošči dober večer in dober tek.

Žlice so obstale, usta pa so zijala dalje in polna presenečenja vpila vsevprek:

»O, Lovro! — Lovro je prišel! — Bog Te živi Lovro! Pozdravljen Lovro! — Dolgo Te ni bilo, Lovro! Koliko časa ostaneš doma, Lovro? — Kar k mizi sedi in žlico v roke, Lovro! —«

»Pozdravljeni mi bodite vsi!« — reče Lovro, ko odloži klobuk in suknjo ter sede za mizo.

»Dolgo se nismo videli, a poznamo se še in bomo se, čeprav se zopet ne vidimo kmalu!«

Tri dni ostanem pri vas potem pa moram nazaj in Bog zna, kdaj spet pridem.

Veliko dela je, dolga pot in malo časa, zato ne morem prihajati tako pogosto kot včasih, ko sem bil še študent. — No, v treh dneh, upam, se bomo že malo pogovorili in si povedali novice. Jaz itak ne vem posebnega, kar Vas bi zanimalo.*

(Dalje prihodnjič.)

LDU. Pariz, 15. aprila. DKU. (Brez- žično.) Ta teden naj se rešijo vsa vprašanja, ki so v zvezi z Nemčijo, na kar se bo svet četvorice začel pečati z drugimi in sicer z Avstro-Ogrsko in Turčijo. Tozadevna teritorialna vprašanja so baje že urejena. Lloyd George bo v odsotnosti zastopal Balfour.

Vojna odškodnina. LDU. Amsterdam, 15. aprila. (DKU.) »Allg. Handelsblatt« poroča iz Pariza: Lloyd George je pod vtisom izida volitev v Hullu zahteval novo ureditev odškodninskega vprašanja in jo tudi dosegel. Sklenilo se je, da se še sedaj določi odškodnina, ki jo mora plačati Nemčija v 50 letih in ki bo mogoče znašala 250 milijard. Nemčija mora takoj plačati 50 milijonov in sicer s tem, da zastavi carine, monopola itd. in v nemških blagajniških papirjih, ki se morajo izplačati v 10 letih.

Veliki nemiri v Italiji. LDU. Berlin, 15. aprila. Italijanski »Unione« javlja iz Lugana: Dasiravno so italijanska časniška poročila po cenzuri zelo pobeljena, je vendar razvidno, da so bili v nedeljo v Milanu o prijetki socialističnega shoda taki revolucionarni nemiri, kakršnih v Italiji še niso doživeli. Shod se je vršil na trgu S. Liano, ki ga je zaprlo vojaštvo. Množica je grozila četam, ki so začele streljati. Besna množica se je vrgla na vojaštvo, kateremu so prišla na pomoč ojačenja na avtomobilih. Mrtvih in ranjenih je toliko, da mestne zdravstvene naprave niso zmogle dela. Cenijo jih na več sto.

Nemiri v Italiji. Lucern, 16. aprila opoldne. Radi zadnjih nemirov v Milanu so pred včerajšnjem proklamirali 24urni generalni štrajk, ki se je včeraj izvedel. Zopet je bilo konsignirano vojaštvo. Vse laško časopise je strašno razburjeno in v skrbih. Cenzura ne dopušča objav o mrtvih in ranjenih. Dve bolnici v Milanu sta polni ranjencev. Neprestano se sklicujejo nove demonstracije in shodi. »Avanti« je čisto pobeljen.

Anarhija v Nemčiji. LDU. Berlin, 15. aprila. (DKU.) »Berliner Tageblatt« javlja iz Bamberg: Glasom zadnjih do polneve došlih vesti terorizirajo špartakovci javnost. Na cestah je popolna anarhija. Obe stranki se med sabo divje bojujejo. Roparske tolpe udirajo v hiše in plenijo in ogrožujejo banke. Vojaški avtomobili s strojnicami divjajo po mestu in lovijo pripadnike Hoffmannove vlade. Na kolodvoru so bili krvavi boji. Na kolodvorskem trgu in po drugih delih mesta živahno streljajo.

LDU. Nauen, 16. aprila. (Brezžično.) V ruhrskem ožemlju se stavkujoči polnoma vračajo k delu, vendar pa znaša število stavkujočih še vedno skoro 140.000 delavcev.

LDU. Berlin, 16. aprila. (DKU.) Zastopnik časopisa, ki je pred kratkim zapustil Monakovo, poroča, da vlada tamkaj popolna anarhija. Prodajalne živil in druge trgovine so zatvorjene. Splošna stavka je povsod izbruhnila. Dr. Lewin ima neprestano govore na razburjeno množico. Boj za glavni kolodvor in poslopja v sosesčini je zadnjo noč zopet izbruhnil. Špartakovci rekvirirajo živila po hišah.

Italijanski socialisti zoper italijanski imperializem. LDU. Reka, 16. aprila. (P.P.) Vodstvo italijanske socialistične stranke je na svojem zborovanju v Milanu sprejelo po poročilu strankinega tajnika Lazzarija o mednarodnem položaju soglasno sledečo resolucijo: »Po razpravi o narodnem in mednarodnem političnem položaju, spoznanem po raznih kombinacijah in uredbah, pripravljenih od pariške konference; po predvideni nesposobnosti meščanskega režima, dati narodnim vprašanjem pametno in pozitivno rešitev in ki radi tega ustvarja pod novimi oblikami novo nevarnost bodočih vojn, ki bodo stale proletarijat nove žrtve prostosti in svobode: protestira vodstvo proti nameravam aneksijam in disaneksijam in zahteva za vse narode, ki tvorijo predmet razporov in menjave gospodarja, pravico svobodne samoodločbe, proglašene po zimmerwaldski konferenci, in se obrača posebno proti zahtevam italijanskega imperializma na severu in na vzhodu, na obali Male Azije in na Dva- najstarih otokih in zahteva v imenu socialističnega proletarijata, naj narodi teh ozemij svobodno izrazijo svojo voljo. Odobrava prejšnje sklepe za proglasitev generalnega štrajka, ki je

določen, da pripori italijanskemu ljudstvu temeljne predpogoje za razvoj njegove življenjske moči: demobilizacijo, svobodo, odpoklic čet iz Rusije in Libije, vsesplošno in popolno amnestijo političnih in vojaških obsojencev. Pripravilo bo generalni štrajk, ki bo proglašen, kakor hitro bo delo organizacije in spojitve proletarskih in socialističnih moči zagotovilo njegov splošni in popolni uspeh.«

Dnevne novice.

God našega generala g. Rudolfa Maistra. Včeraj je obhajal vrli branitelj naših severnih mej general gospod Rudolf Maister prvokrat v svobodni Jugoslaviji svoj god. Mariborsko civilno prebivalstvo in vojaštvo zna ceniti velike zasluge tega našega moža, ki je v pravem trenutku dvignil naš jugoslovanski prapor ter še danes s svojimi junaškimi četami brani naše severno slovensko ozemlje pred roparskimi vpadi severnega sovražnika. Današnji dan mu je prebivalstvo Maribora doprineslo dokaz svoje ljubezni in spoštovanja. Poklonila so se mu zastopstva meščanstva, uradništva in vojaštva, ki so soglasno izražala željo, naj bi še nadalje dolga leta ostal na našem severnem braniku. Tej želji se pridružuje ves slovenski narod.

V ormoškem okraju priredi krajevna organizacija Ivanjkovska v ponedeljek dne 21. aprila ob 3. uri popoldne v gostilni Kralj velik ljudski shod. Poslanec državnega predstavništva g. Franjo Voglar bode poročal o zunanji in notranji politiki, o ustavi, volilni in agrarni reformi, o valutnem vprašanju itd. Prihitite na ta shod krajevne organizacije vsi, katerim bije srce za mlado in toli zaželjeno zedinjeno državo. Saj slišali bode o temeljih našega obstoja, o biti in nebiti.

Središče. Ljudski shod JDS, ki se je vršil pod predsedstvom g. Zadravca 15. 4. v tukajšnji šoli, je pokazal po svojem mnogobrojnem obisku veliko zanimanje ljudstva za politična vprašanja sploh in za trezno politiko JDS posebej. Naš poslanec prof. Voglar je naslikal zunanji in notranji politični položaj ter naglašal, da mora v moderni demokratični državi, kakor je naše kraljestvo, ljudstvo sodelovati pri rešitvi vseh važnih političnih in gospodarskih vprašanj s tem, da se po strankah krepko organizira in se udeležuje zborovanj ter stavi vprašanja in daje nasvete in izraža svoje želje in zahteve svojim poslancem. Svaril pa je pristase JDS pred tem, da bi posnemali hujšaka klerikalne stranke in pisali po istih take neresnice, kakor delata to v najnovejšem času Slovenec in Straža.

Shodi JDS na Štajerskem. Pred vsakim našim javnim shodom hodijo agitatorji SHS od hiše do hiše ter skušajo z vsem mogočim odvrti ljudi od obiska naših shodov. Navzlic temu pa pride na vsak shod JDS nekaj njihovih, zlasti kmetijskih pristav, ki poslušajo z velikim zanimanjem naše govornike. Po enem teh shodov je izjavil star mož v privatnem pogovoru takole: »Zdaj že razumem zakaj nam branijo hoditi na vaše shode poslušati vaših govornikov. Bojijo se, da bi tukaj videli in slišali, da vse to ni res, kar govorijo o vaših shodih. Tukaj ni slišati nobenega napada, pač pa se človek lahko o vseh stvareh mnogo pametnega nauči. Zdaj se le vem, kakšna je pri nas vlada, kakšen je parlament in kaj ima opraviti. Pri nas se to ne zve.«

O uspehih železničarskega gibanja poroča »Naprej«. Seveda so vse te uspehe dosegli socialno-demokratski poverljivi. Mi smo nekoliko drugega mnenja. Beograd ka vlada in pa ogromna večina narodnega predstavništva sta

se že začetkoma dobro zavedali svoje dolžnosti napram našim vrlim železničarjem. Vsled intervencije Demokratskega kluba je vlada storila vse, kar je za enkrat mogla storiti. Stori la bo pa še več in bo brezdvomno ugodila tudi zadnjim zahtevam naših železničarjev. Glavno zaslugu pri tem uspehu pa imajo naši narodni jugoslovanski železničarji, ki so uvideli, da vlada naše mlade države, ki se še bori za svoje meje, ne more čez noč delati čudežev in niso hoteli zbog tega nastaviti noža. Sklenili so počakati, vsaj vedo, da mora odločitev pasti v par dneh. Nasprotniki naših narodnih železničarjev so pa že pred časom skušali stavkati, toda ne iz socialnih ozirrov, marveč ker so hoteli Maribor in okolico vreči v nemško žrelo. Naši narodni železničarji prav dobro vedo, da bi bila vsaka stavka voda na mlin bankerotni Nemški Avstriji in pa lačni Italiji in da bi s tem prav gotovo poslabšali v narodnem in gmotnem oziru svoje stališče. Glasilo socialno-demokratske stranke trdi, da je železniški minister Vučović demisioniral, dočim se je le začasno odpeljal v Pariz. Nadomestuje ga za ta čas minister za pošto Lukinič. Čuje se pa, da bo nekdo drugi odstopil — namreč eden izmed socialno-demokratskih poverjenikov v ljubljanski vladi.

Maribor — Eldorado Nemcev. Te dni so se pritepli v Maribor neki bledoličneži, mogoče visokošolci iz Gradca. Radi jim verjamemo, da je naš kruh boljši, kot oni v Gradcu, ne verjamemo pa, da so se prišli v Maribor samo nasičevati. Le poglejmo zvečer na promenado, kako se zbirajo na vseh koncih in krajih in šepetajo... Med njimi opaziš tudi take, ki so bili že enkrat zaradi hujškanja izgnani, pa še jih vedno vleče nazaj. Radovedni smo, kako je tem »gostom« bilo mogoče priti čez mejo. Treba bo čez praznike te gospode malo nadzorovati.

Kje so koleki in znamke. Naša finančna in poštna uprava sta izdali dovolj kolékov in znamk trafikam in drugim trgovcem. Vendar če človek vpraša za znamko ali kolek, tega nikjer ne dobi. To je dokaz, da mariborski nemškutarski trafikantje nočejo prodajati jugoslovanskih poštinih in drugih vrednotnic. Ali bi ne kazalo, da se tem ljudem odvzamejo trafiko ter dajo našim poštenim invalidom, ki morajo take rekoč s klobukom v roki hoditi od hiše do hiše.

Spodnještajerski nemškutarji so se s svojo usodo že spoprijaznili. Tam, kjer so pobegnili tisti kolovodje, ki so živeli od politične hujškarje, se sploh ne pozna več, da so se šopirili nekoč nemškutarji. Vsakdo govori tako lepo slovenski, kakor da bi sploh nikdar ne bil drugače govoril. Prihajajo že tudi v slovensko družbo, sicer malo boječe in z neko negotovostjo. Seveda so mnenja, da smo Slovenci taki, kakor so bili oni leta 1914 in jih bomo kratkoma polovili, uklenili in med obćim sramotenjem gnali v ječe. A Slovenec si noče umazati svojih rok z nemško gnjilobo in si noče pokvariti svojega dobrega imena, ker je kulturni človek. Poštenim Nemcem se ni treba med nami ničesar bati.

Poverjenišvo za socialno skrb uraduje od 15. aprila dalje od 8. ure dopoldne do 2. ure popoldne, nepretrgoma. Vložišče je odprto od 8. ure do 12. ure. Stranke se sprejemajo ob delavnikih od 11. do 12. ure dopoldne; poverjenik pa sprejema stranke le ob torkih, četrkih in sobotah od 10. ure do 12. ure dopoldne.

Zvišanje železniških tarifov. Ministrstvo za promet je dovolilo južni železnici z ozirom na njene finančne razmere in sedanje gospodarske odnošaje dve odstotno povišanje vseh lokalnih tarifov za proge v območju kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev. To povišanje stopi v veljavo počenši 18. t. m. Listi za proge in peronski listi, ki so se že izdali za tekoče leto,

ostanejo v veljavnosti brez doplačila. Z istim dnem se uvede tudi frankiranje pri pošiljkih v inozemstvo, in sicer je frankirati pristojbine do namembne postaje, če so postaja južne železnice, najmanj pa do prehodne inozemske postaje južne železnice.

Koze v ormoškem okraju se širijo v zelo nevarnem obsegu. V vsaki vasi so bolniki in mrtveci. Pozivamo sanitetne organe, da na vsak način skrbijo za to, da se oboleli izolirajo, zdravi pa dajo cepiti. Če ptujsko okrajno glavarstvo nima moči, da vse to izvede, naj se obrne na mariborsko za pomoč. Da pa bi ostajali ti nevarni bolniki kratkoma doma in bi nemoteno zahajali k njim drugi in razširjali to kugo drugod, to vendar v moderni državi ne gre.

Brzojavni promet s celo čeho-slovaško republiko t. j. s Češko, Moravsko, Šlezijo in Slovaško je po začasnem prekinjenju zopet dovoljen. Kakor je bilo že javljeno, znaša pristojbina za besedo 15 v., najmanj 2 K 50 za brzojavko.

Zasebni brzojavni promet s celo Nemško Avstrijo je zopet dovoljen. Vsled odloka poštne ministristva je zopet dovoljen privatni brzojavni promet s celo Nemško Avstrijo. Pristojbina za navadne brzojavke znaša 15 vin. za besedo, minimum 2 K 50 vin. za brzojavko. Dovoljene so tudi nujne brzojavke, za katere se plača trikratna pristojbina. Vojna doklada 20 vin. od brzojavke se ne plača.

Trgovina s sladkorjem. Glasom odloka kr. ministristva za prehrano in obnovo zemlje z dne 20. marca t. l., št. 3292, je trgovina s sladkorjem na ozemlju kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev vezana. Sladkor se sme oddajati le na izkaznice po občinskih aprovizacijah, oziroma po trgovcih, ki so v to pooblašćeni od oblastev ali aprovizacij. Kdor na drug način kupuje ali prodaja sladkor, je kriv prestopka tihotapstva in se kaznuje z zaplenbo blaga, denarno globo do 20.000 K ter z zaporom do 6 mesecev. Polovica vrednosti zaplenjega sladkorja pripade ovaditelju, oziroma osebi, ki je zasegla.

Jugoslovanska akademska menza v Zagrebu. S tem naslovom smo osnovali jugoslovanski akademiki v Zagrebu med dvema mesecema svojo menzo, ki naj bi nam nudila prehrano — ne dobre in ne dovolj, tega nam ne dopuščajo naše razmere — temveč le najpotrebnejšo hrano, ki naj nam omogoča študije. Okoli te kuhinje je zbrano 800 akademikov, katerim vojna ni pripomogla do sreče in blagostanja, kakor mnogim drugim srečnejšim kolegom; to je marveč 800 mladih ljudi, ki so najboljčutljiveje izkušali težo in grozo strašne štiriletne vojne, siromaki, katerim je vojna vzela vse to, kar so imeli prej, b. gunci iz zasedenega ozemlja — sinovi razrušenih domov, taki, ki ne vedo, kje so jim starši, ki so prej skrbeli zanj. Med njimi je preko 300 akademikov iz naših slovenskih pokrajin. Podpore, ki jih dobivajo iz domovine, ne zadostujejo, z njimi se v dragem mestu Zagrebu ne morejo preživljati. Ako propade ta menza, se morajo raziti, to vedo sami izza časov, ko še niso uživali dobrot te menze! — Jugoslovanska akademska menza pa stoji danes na robu prepada. Nenadoma so poskočile vse cene živil, zlasti mesu in masti, tako da sta menzi odprti te dve poti: Povišati hrani ceno — le malo akademikov bi zmagovalo še te denarne žrtve in menza bi izgubila svoj namen; omogočiti revnemu dijaku študije s hrano po nizki ceni — ali pa da ustavi menza svoje delovanje. S tem pa bi bilo na stotine akademikov izpostavljenih najstrašnejši bedi — gladi. Ustvarja se mlada svobodna država. Pozvala je svoj narod na delo za kulturo in napredek. Kako pa naj stopi akademska omladina čvrsto in krepko v življenje, ako se mora za svojega izobraževanja

in pripravljanja boriti za kosček kruha in se, ji že sedaj upogneta vrat in hrbet? Kako naj se ona neomajno postavi v boj za svoj narod in njegovo bodočnost, ako ji že sedaj zamre duh v pomanjkanju in proststvu? Jugoslovanska akademska omladina se obraća do slovenske javnosti s prošnjo, da ji pomaga v tem bednem stanju. Obraća se na vse posamezne, vse zavode, občine, urade, društva in korporacije, katerim je na srcu blaginja našega naroda! Pošiljajte darove z naslovom: Prva hrvatska štedionica v Zagrebu za Jugoslovansko akademsko menzo, Zagreb! Franc Ferenćak, št. med., podpredsed., D. Bratić, cand. jur., tajnik.

Prekajeno meso za revnejše sloje. V petek, 18. t. m. popoldne se bo oddajalo v mestni prodajalnici na Stolnem trgu prekajeno meso po 20 kron kilogram in sicer na družinske nakaznice HA 1, HA 2 in HA 3. To meso da občina za znižane cene k Velikovoćnim praznikom.

Zadnje vesti.

Reka bo naša.

Geneve, 16. aprila 1919 zvečer. Po zadnjih poročilih iz Pariza vstraja Wilson odločno na tem, da pripade Reka Jugoslaviji, Anglija in Francija se temu ne protivita, ker se držita londonske pogodbe. Wilsonovo naziranje je, da imajo Gorica, Trst, Pulj pripasti Italiji, Reka, Dalmacija pa Jugoslaviji in da imajo obojestranske narodne manjšine garancije za obstanek.

LDU. Bern, 17. aprila. Jugoslovanski tiskovni urad v Parizu poroča: Neki pariški list javlja, da kaže po zadnjem pogovoru Orlanda z Wilsonom vse na to, da bodo Zedinjene države energično vstrajale v kljub vsemu na svojem stališču glede Reke, ki mora pripasti Jugoslaviji, kakor tudi groze Italijani, da bodo zapustili konferenco, ako ne dobe popolnega zadošćenja in da se bodo pogajali na svojo roko z Avstrijo. »Temps« je priobćil v torek članek, v katerem pravi »davi se je razširila vest, da je vprašanje Reke rešeno in da je delegat neke velesile z ozirom na to zavzel gotovo stališče. Te vesti niso resnične. Sicer je pa treba presojati do oficielne odločitve podobne vesti, ki se razširjajo v obliki indiskrecij brez prinašanja virov s predvidnostjo«.

Swob. trgovina pod držav. nadzorstvom.

LDU Beograd, 17. aprila. Z naredbo prehranjevalnega ministristva z dne 15. t. m., št. 5164, se postavlja svobodna trgovina pod državno kontrolo. Uvedene so odpreme izkaznice za živila, ki presegajo kolićino 500 kg. Odpreme izkaznice za promet v eni in isti pokrajini izdaja poverjenišvo za socialno skrb dotiće pokrajinske vlade. Odpreme izkaznice za promet preko pokrajinskih mej pa izdaja ministristvo.

Mirovna konferenca se bliža koncu.

Geneve, 16. aprila, zvečer. Konec preliminarne mirovne pogajanj pričakujejo do Velike nedelje. Prihodnji teden se po današnjih poročilih prične že glavna mirovna konferenca. Konec meseca odide Wilson v Ameriko. V njegovi odsotnosti ga bo zastopal House.

Od pol 7. do 10. ure zvečer

dan es in vsak večer koncert v hotelu „UNION“!

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavnica 15.000.000 K

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fondi nad 4.000.000 K

Poslovalnica avstrijske razredne loterije

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice, tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek plača banka sama.
Kupi in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive.
Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predeluje na vrednostne papirje in blago.
Izvršuje borzna naročila najkulantnije.

Mizarskega pomočnika

sprejme takoj »Prva jugoslovanska mizarnica«, Rudolf Novak, Maribor, Tegetthoffov trg št. 3.

Naglavne robce K 17.50

modri druk K 17.—

prodaja samo

Alojzij Gniušek

Maribor, Glavni trg št. 6.

Agitirajte za „Mariborskega Delavca“ in med prijatelji našega tiska za „Tiskovno zadružno“ v Mariboru.

1 vagon krušne moke

1 „ koruzne „

proda takoj po nizki ceni

importna in eksportna trgovina

Ferdo Sert

Maribor, Koroška ul. 21

Čaj

Pecilni prašek

Vanilin sladkor

Pravi škrob

Samo na debelo! Samo na debelo!
in drugo blago priporoča domače podjetje 10-2

Adria = Izdelki

(Filip Šibenik)

Ljubljana, Gosposka ul. 16

Knjigarna in veletrgovina papirja

Vilko Weixl

Maribor, Glavni trg 22

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih razglednic, raznega papirja in sploh vseh pisalnih in šolskih potrebščin.

V zalogi razne šolske ter leposlovne knjige, tudi v hrv. jeziku.

Prevzame naročila na štampilje.

Še v zalogi se nahajajo drobniarje in igrače se razprodajo.

Lastna knjigovoznica.

Trgovina

kolonijalnega blaga na debelo in drobno

Vladimir Pavlšek

Maribor

Grajska ulica št. 16

se priporoča!

A. Vertnik

trgovina z mešanim blagom in premogom

Sodnijska ulica 17

priporoča se občinstvu.

I. in največja jugoslovanska tovarna za barvanje, kemično čiščenje, pranje in svetlo-likanje perila

barva vedno vsakovrstno blago

čisti obleke

pere vsakovrstno perilo, po katero pošlje brezplačno na dom

svetlolika ovratnike, zapestnice, srajce.

Jos. Reich

Ljubljana

Tovarna: Poljanski nasip št. 4

Podružnica: Šelenburgova ul. št. 3

Poštna naročila se točno izvršujejo.

Nova manufakturna trgovina!

Cenjen. občinstvu naznanjam, da sem zopet otvoril svojo

manufakturno trgovino.

Dobil sem blago iz inozemstva, s katerim bom mogel zadostiti vsem zahtevam.

Cene nižje nego drugje!

IVAN ŠOŠTARIČ

Maribor ob Dravi, Gosposka ulica 5